T079 BL IX (11) 1448 Căn Bản Thuyết Nhất Hữu Bộ Tỳ Nại Da Dược Sự Q11

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 11

CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ
TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ
QUYEÅN 11

Luùc ñoù vua Hoûa thoï ôû trong thaâm cung mong thaáy ñieàm laønh, cuï thoï A-nan-ñaø ñeán cöûa cung vua xin ñöôïc gaëp vua. Vì ñaõ maõn ba thaùng neân ngöôøi giöõ cöûa lieàn vaøo taâu vôùi vua coù Thaùnh giaû A-nan-ñaø xin ñöôïc gaëp, vua noùi: “ta ñang mong thaáy ñieàm laønh, Bí-soâ A-nan-ñaø laø ngöôøi thuoäc doøng hoï toân quyù, laø ngöôøi coù phöôùc ñöùc, coù danh vaên, dung saéc toát ñeïp, lôøi noùi ra ñeàu hieàn thieän, sieâng tu caùc phaåm thieän neân cho vaøo, khoâng neân ngaên caûn”. Luùc ñoù söù giaû cuûa caùc nöôùc cuõng cuøng cuï thoï A-nan-ñaø vaøo gaëp vua, sau khi hoûi thaêm söùc khoûe vua roài, A-nan-ñaø noùi: “Theá toân gôûi lôøi thaêm hoûi Ñaïi vöông vaø baûo raèng: “Phaät vaø Thaùnh chuùng ñaõ an cö trong nöôùc cuûa vua ñuû ba thaùng, nay muoán ra ñi”, neân sai toâi ñeán baùo cho Ñaïi vöông bieát”, vua noùi: “trong muøa haï vöøa qua, Theá toân coù an laïc khoâng, aên uoáng coù ñaày ñuû khoâng?”, söù giaû caùc nöôùc noùi: “Ñaïi vöông voâ ñaïo, ñaõ thænh Phaät vaø Taêng cuùng döôøng ba thaùng an cö laïi aån mình trong thaâm cung, khoâng hoûi han gì ñeán cuõng khoâng cho ai gaëp maët, khieán cho Theá toân ñaõ phaûi aên luùa maïch cuûa ngöïa suoát ba thaùng”, vua hoûi A-nan-ñaø: “Thaùnh giaû, coù thaät Theá toân vaø chuùng taêng ñaõ aên luùa maïch cuûa ngöïa suoát trong ba thaùng khoâng?”, ñaùp laø thaät, vua nghe roài lieàn teù xæu, phaûi laáy nöôùc röôùi leân maët môùi tænh laïi, vua cho goïi quaàn thaàn ñeán hoûi: “ta ñaõ ra lònh moãi ngaøy chuaån bò caùc moùn aên ngon, caùc khanh khoâng laøm nhö vaäy hay sao?”, ñaùp: “Ñaïi vöông tuy coù baûo nhö theá, nhöng laïi khoâng baûo chuaån bò caùc moùn aên ñoù cho ai”. Sau ñoù vua Hoûa thoï ñeán choã Phaät ñaûnh leã ngoài moät beân nghe Phaät noùi phaùp, Theá toân tuøy thuaän noùi phaùp chæ daïy cho vua ñöôïc lôïi hæ roài im laëng. Vua chaép tay baïch Phaät: “Theá toân, con coù loãi raát lôùn, do con ngu si khoâng phaân bieät hieàn thieän, thieáu khoân kheùo neân tröôùc ñaây ñaõ thænh Theá toân vaø chuùng taêng cuùng döôøng ba thaùng an cö,

laïi aån mình trong thaâm cung … Cuùi xin Theá toân thöông xoùt cho con saùm hoái”, Phaät noùi: “Ñaïi vöông,

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 11 112

ñuùng nhö vua ñaõ noùi do vua ngu si khoâng phaân bieät…; nhöng Ñaïi vöông neân bieát, ai gaây loãi laàm maø bieát töï hoái thì toäi töï tieâu dieät, phöôùc ñöùc taêng theâm, vì sao, vì do thaáy toäi vaø bieát saùm hoái”, vua baïch Phaät: “cuùi xin Theá toân vaø chuùng taêng thoï con cuùng döôøng töù söï troïn ñôøi”, Phaät noùi: “Ñaïi vöông, Nhö lai ra ñôøi thoï maïng ngaén nguûi, nhöõng ngöôøi chöa ñöôïc ñoä coøn raát nhieàu maø giôø nhaäp Nieát-baøn saép ñeán, ta khoâng theå thoï söï cuùng döôøng cuûa vua troïn ñôøi ñöôïc”, vua baïch: “neáu Theá toân khoâng thoï con cuùng döôøng troïn ñôøi thì xin thoï con cuùng döôøng trong baûy naêm … cho ñeán baûy ngaøy”, Phaät ñeàu khoâng nhaän, vua laïi baïch: “neáu vaäy xin Phaät vaø chuùng taêng thoï con cuùng döôøng vaøo ngaøy mai”, Phaät suy nghó: “neáu khoâng thoï lôøi thænh naøy, vua seõ hoäc maùu maø cheát”, nghó roài Phaät im laëng nhaän lôøi, bieát Phaät ñaõ nhaän lôøi, vua ñaûnh leã Phaät roài trôû veà cung hoûi quaàn thaàn: “caùc khanh coù caùch gì laøm cho Phaät vaø taêng thoï heát caùc moùn cuùng döôøng vaøo ngaøy mai khoâng?”, ñaùp: “haõy ñeå treân ñaát roài thænh Phaät vaø taêng ñi qua, nhö theá cuõng coi nhö laø ñaõ aên”. Vua lieàn ra lònh laøm theo caùch ñoù, luùc ñoù trong chuùng taêng coù moät vò lôùn tuoåi môùi xuaát gia, trong taâm coøn saân haän vieäc vua thænh Phaät vaø Taêng cuùng döôøng ba thaùng haï, laïi ñeå cho Phaät vaø taêng aên luùa maïch cuûa ngöïa, neân duøng chaân haát ñoå caùc moùn aên cuùng döôøng ñeå treân ñaát. Caùc tröôûng giaû, Baø-la-moân thaáy ñeàu cheâ traùch, caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, do nhaân duyeân naøy Phaät cheá hoïc xöù khoâng ñöôïc duøng chaân ñaù ñoå thöùc aên ñeå aên, neáu laøm traùi thì phaïm toäi Vieät phaùp. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: “Theá toân tröôùc ñaõ taïo nghieäp gì maø traûi qua voâ soá kieáp xaû boû ñaàu maét… boá thí, ñaõ thaønh töïu quaû vò Chaùnh ñaúng giaùc maø ngaøy nay laïi coøn phaûi cuøng 498 Bí-soâ ñeán trong thaønh naøy aên luùa maïch cuûa ngöïa trong ba thaùng an cö; 2 cuï thoï Xaù-lôïi-töû vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân vì sao laïi ñöôïc chö thieân cuùng döôøng?”, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “nghieäp ñaõ taïo xöa kia, ngaøy nay trôû laïi töï thoï. “Duø traûi qua traêm kieáp, Nghieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi hoïp, Töï thoï laáy quaû baùo”. Caùc thaày laéng nghe: Thuôû xöa luùc con ngöôøi thoï ñeán taùm vaïn boán ngaøn tuoåi, coù Phaät hieäu laø Tyø-baø-thi Nhö lai, ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc, ñuû 10 hieäu. Phaät cuøng taùm vaïn boán ngaøn Bí-soâ truï ôû gaàn kinh ñoâ thaønh Thaân hueä, trong thaønh coù moät Baø-la-moân daïy hoïc cho 500 ñoàng töû raát ñöôïc daân chuùng trong thaønh toân troïng, cuùng döôøng nhö moät vò ÖÙng cuùng. Khi Tyø-baø-thi Nhö

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 11 113

lai ñeán truï nôi naøy thì daân chuùng trong thaønh khoâng coøn cung kính toân troïng cuùng döôøng Baø-la-moân nhö tröôùc nöõa, ñieàu naøy khieán oâng ta sanh taâm taät ñoá ñoái vôùi Phaät vaø taêng. Vaøo moät buoåi saùng, caùc Bí-soâ Höõu hoïc vaø Voâ hoïc ñaép y mang baùt vaøo thaønh khaát thöïc ñöôïc ñaày baùt thöùc aên ngon. Baø-la-moân thaáy roài lieàn goïi ñeán ñeå xem ñaõ khaát thöïc ñöôïc gì, do taät ñoá neân noùi vôùi caùc hoïc troø: "nhöõng ngöôøi naøy khoâng ñaùng ñöôïc cuùng döôøng caùc moùn aên ngon nhö theá, chæ neân thí cho hoï luùa maïch thoâ", caùc hoïc troø huøa nhau noùi theo: "ñuùng nhö lôøi Thaân giaùo sö noùi, hoï chæ ñaùng ñöôïc aên luùa maïch thoâ". Luùc ñoù trong soá hoïc troø coù hai ngöôøi noùi: "OÂ-ba- ñaø-da, chôù neân noùi lôøi naøy. Phaät vaø Taêng chính laø baäc öùng cuùng, ñaùng ñöôïc chö thieân cuùng döôøng khoâng phaûi coù ngöôøi cuùng döôøng maø thoâi". Naøy caùc Bí-soâ, Baø-la-moân ngaøy xöa chính laø ta ngaøy nay, caùc hoïc troø noùi huøa theo chính laø 498 Bí-soâ ngaøy nay, hai hoïc troø hieàn thieän ngaøy xöa chính laø Xaù-lôïi-töû vaø Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ngaøy nay. Do tröôùc kia ta ñoái vôùi Tyø-baø-thi Nhö lai vaø caùc Bí-soâ Höõu hoïc, voâ hoïc sanh taâm taät ñoá noùi ra lôøi baát thieän; caùc hoïc troø noùi huøa theo neân ngaøy nay cuøng chòu quaû baùo naøy, hai hoïc troø khoâng noùi huøa theo, nhôø thieän nghieäp ñoù neân ngaøy nay ñöôïc chö thieân cuùng döôøng. Cho neân Ta thöôøng tuyeân thuyeát: "heã taïo nghieäp ñen thì caûm quaû baùo dò thuïc ñen; taïo nghieäp traéng thì caûm quaû baùo dò thuïc traéng, taïo nghieäp xen taïp thì caûm quaû baùo xen taïp... caùc thaày neân hoïc nhö theá." Sau ñoù Phaät cuøng A-nan-ñaø ñi ñeán thaønh Voâ naêng ñòch, döøng nghæ beân bôø soâng Caêng giaø, luùc ñoù coù moät Bí-soâ ñeán choã phaät ñaûnh leã roài chaép tay baïch Phaät: "Theá toân, xin haõy löôïc noùi dieäu phaùp cho con nghe, con seõ heát loøng laõnh thoï, sieâng naêng tu taäp ñeå ñöôïc thoâng ñaït. Do nhaân duyeân naøy maø con rôøi boû gia ñình giaøu coù, caïo boû raâu toùc, maëc ca-sa xuaát gia, mong caàu ñöôïc phaïm haïnh voâ thöôïng, duøng trí höõu hoïc ñeå ñaéc phaùp, thaáy phaùp, ñöôïc töï lôïi lôïi tha, hieåu roõ "sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau", Phaät nhìn thaáy trong soâng Caêng giaø coù moät caây goã lôùn ñang troâi theo doøng nöôùc lieàn hoûi Bí-soâ naøy: "thaày coù thaáy caây goã ñang troâi theo doøng nöôùc ñoù khoâng?", ñaùp thaáy, Phaät noùi: "neáu Bí-soâ naøo gioáng nhö caây goã ñoù khoâng vöôùng vaøo bôø beân naøy, khoâng vöôùng vaøo bôø beân kia, khoâng ôû giöõa doøng, khoâng vöôùng vaøo coàn baõi, khoâng bò ngöôøi hay phi nhôn vôùt, khoâng rôi vaøo choã nöôùc xoaùy, khoâng bò muïc raõ thì khoâng bao laâu sau seõ troâi ra bieån lôùn, Bí-soâ cuõng vaäy, neáu khoâng vöôùng bôø beân naøy... gioáng nhö treân cho ñeán caâu khoâng bao laâu sau seõ nhaäp Nieát-baøn", Bí-soâ baïch Phaät: "Theá toân, khoâng vöôùng bôø beân naøy... yù nghóa nhö theá naøo, cuùi xin löôïc noùi khieán

con ñöôïc khai ngoä... khoâng coøn thoï thaân sau?", Phaät noùi: "bôø beân naøy laø chæ cho saùu noäi xöù, bôø beân kia laø chæ cho saùu ngoaïi xöù; truï ôû giöõa doøng laø chæ cho tham ñaém duïc laïc; vöôùng vaøo coàn baõi laø taâm sanh ngaõ maïn; bò

ngöôøi vôùt laø Bí-soâ cuøng caùc baïch y aân nghóa thuø ñaùp qua laïi; bò phi nhôn vôùt laø Bí-soâ phaùt nguyeän raèng: do caên laønh naøy nguyeän ñöôïc sanh leân coõi trôøi hay coõi quyû thaàn; rôi vaøo choã nöôùc xoaùy laø xaû boû hoïc xöù; bò muïc raõ laø phaù tònh giôùi laøm phaùp aùc, nhieãu loaïn baäc hieàn thieän, laøm baïn vôùi ma, khoâng phaûi sa moân maø ñoäi lôùp sa moân, khoâng phaûi phaïm haïnh maø tôï nhö phaïm haïnh". Nghe Phaät daïy roài, Bí-soâ hoan hæ tín thoï ñaûnh leã roài ñi, sau ñoù haønh theo lôøi Phaät daïy sieâng naêng tu taäp... hieåu roõ "sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau", chöùng quaû A-la-haùn. Luùc ñoù coù moät ngöôøi chaên boø teân laø Hoan hæ, ñöùng choáng gaäy caùch Phaät khoâng xa ñang laéng nghe lôøi Phaät noùi, luùc ñoù coù moät con eách naèm gaàn döôùi chaân ngöôøi chaên boø, bò caây gaäy choáng treân löng xuyeân qua da thòt, tuy noù ñau ñôùn nhöng khoâng daùm keâu leân vì sôï ngöôøi chaên boø taùn taâm khoâng nghe ñöôïc phaùp. Do noù coá chòu ñöïng vaø phaùt taâm thanh tònh ñoái vôùi Theá toân neân maïng chung vaø ñöôïc sanh leân coõi trôøi Töù thieân vöông. Ngöôøi chaên boø nghe phaùp xong lieàn ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài baïch raèng: "Theá toân, con khoâng thích vöôùng vaøo bôø beân naøy... khoâng bò muïc raõ, con nguyeän ñöôïc ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi naøy xuaát gia thoï vieân cuï, Thaùnh taùnh Bí-soâ ôû choã Theá toân tu taäp phaïm haïnh", Phaät noùi: "ngöôi khoâng giao laïi baày boø cho chuû hay sao?", ñaùp laø khoâng caàn giao laïi, Phaät hoûi vì sao, ñaùp: "nhöõng con boø meï naøy ñeàu coù ngheù con ôû nhaø cuûa chuû, chuùng nhôù con seõ töï trôû veà, cho neân khoâng caàn giao laïi. Cuùi xin Theá toân cho con ñöôïc ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi naøy xuaát gia thoï vieân cuï, Thaùnh taùnh Bí-soâ ôû choã Theá toân tu taäp phaïm haïnh", Phaät noùi: "haõy ñôïi moät laùt, tuy baày boø bieát töï trôû veà, nhöng tröôùc ñaây ngöôi ñaõ thoï côm aùo cuûa chuû, khoâng theå boû ñi maø khoâng noùi cho chuû bieát". Luùc ñoù ngöôøi chaên boø Hoan hæ ñaûnh leã Phaät roài lôùn tieáng keâu leân: "toâi raát lo sôï", vöøa keâu vöøa chaïy, luùc ñoù coù khoaûng 100 ngöôøi chaên boø khaùc nghe thaáy lieàn hoûi lo sôï ñieàu gì, ñaùp laø sôï sanh giaø bònh cheát, vöøa ñaùp vöøa chaïy khieán hoï cuõng boû chaïy theo; nhöõng ngöôøi chaên boø khaùc cho ñeán ngöôøi chaên deâ, caét coû, ñoán cuûi... treân ñöôøng nghe thaáy vaäy cuõng boû chaïy theo. Daân trong laøng thaáy hoï oà aït chaïy ñeán nhö vaäy, ai naáy ñeàu lo sôï coù ngöôøi boû chaïy, coù ngöôøi lo caát giaáu cuûa caûi, coù ngöôøi caàm gaäy goäc chaïy ra, chaän ngöôøi ñi ñaàu hoûi nguyeân do, cuõng ñaùp nhö treân. Luùc ñoù cuï thoï Xaù-lôïi-töû thaáy ngöôøi chaên boø ñi ñaõ laâu lieàn baïch

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 11 115

Phaät: "Theá toân, ngöôøi chaên boø xin xuaát gia vì sao Theá toân laïi ñeå cho ngöôøi aáy trôû veà", Phaät noùi: "ngöôøi chaên boø naøy neáu ôû nhaø thoï höôûng nguõ duïc laø khoâng coù lyù ñoù, sau khi giao boø laïi cho chuû seõ trôû laïi ñaây. Thaày haõy chôø xem, vò toäc taùnh thieän aáy seõ caïo boû raâu toùc, maëc ca-sa, chaùnh tín xuaát gia, tu taäp phaïm haïnh, ñöôïc thaáy chôn lyù, duøng trí cuûa mình thaáy

phaùp chöùng ngoä, cuõng laøm cho ngöôøi khaùc chöùng ngoä, sanh töû ñaõ taän, phaïm haïnh ñaõ laäp, vieäc laøm ñaõ xong, khoâng thoï thaân sau". Sau ñoù, ngöôøi chaên boø teân Hoan hæ giao boø cho chuû roài lieàn cuøng 500 ngöôøi ñaõ chaïy theo mình, ñeán choã Phaät baïch raèng: "Theá toân, con ñaõ giao boø xong, cuùi xin Theá toân cho con ñöôïc ôû trong phaùp luaät kheùo giaûng noùi naøy xuaát gia thoï vieân cuï, Thaùnh taùnh Bí-soâ ôû choã Theá toân tu taäp phaïm haïnh", Phaät noùi: "naøy Hoan hæ, ngöôi vaø 500 ngöôøi cuøng ñeán ñeàu ñöôïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa ta... sau khi xuaát gia haõy sieâng naêng tu taäp phaåm thieän cho ñeán khi taâm ñöôïc giaûi thoaùt". Luùc ñoù con eách mang chung ñöôïc sanh thieân, thöôøng phaùp cuûa chö thieân laø khi sanh leân coõi trôøi ñeàu khôûi ba nieäm: 1. Laø ta töø ñaâu sanh ñeán ñaây. 2. Laø nay ta ñang ôû ñaâu. 3. Laø ta do nghieäp duyeân gì. Thieân töû EÁch lieàn quaùn bieát mình vöøa xaû thaân eách sanh leân coõi trôøi Töù thieân vöông laø do phaùt loøng tin ñoái vôùi Phaät. Quaùn bieát roài lieàn suy nghó: "neáu höôûng thoï thieân laïc tröôùc, khoâng ñeán gaëp Phaät laø voâ ôn, ta neân ñeán gaëp Phaät tröôùc", nghó roài thieân töû EÁch vôùi dung nghi chö thieân, trang nghieâm thaân ñeán choã Phaät vaøo luùc nöûa ñeâm, thaân quang chieáu saùng bôø soâng Caêng giaø. Thieân töû raûi hoa trôøi cuùng döôøng, ñaûnh leã Phaät roài ngoài moät beân nghe Phaät noùi phaùp. Phaät quaùn bieát yù nhaïo tuøy mieân xöùng cô noùi boán Thaùnh ñeá khieán cho thieân töû naøy ñöôïc chöùng quaû Döï löu, thieân töû vui möøng nhö khaùch haøng gaëp ngöôøi baùn haøng, nhö nhaø noâng gaëp trôøi möa, nhö ñaùnh traän ñöôïc thaéng, nhö bònh ñöôïc laønh, ñaûnh leã Phaät roài trôû veà thieân cung. Thöôøng vaøo ñaàu ñeâm cuoái ñeâm, caùc Bí-soâ tænh giaùc tö duy thaáy ñöôïc aùnh saùng naøy neân saùng hoâm sau ñeán thænh hoûi Phaät: "Theá toân, ñeâm qua phaûi chaêng coù chö thieân Phaïm, Thích, Hoä theá töù vöông ñaõ ñeán choã Phaät?", Phaät noùi: "khoâng coù, do ngöôøi chaên boø Hoan hæ luùc ñöùng choáng caây gaäy nghe phaùp, coù moät con eách naèm gaàn döôùi chaân ngöôøi chaên boø, bò caây gaäy choáng treân löng xuyeân qua da thòt, tuy noù ñau ñôùn nhöng khoâng daùm keâu leân vì sôï ngöôøi chaên boø taùn taâm khoâng nghe ñöôïc phaùp. Do noù coá chòu ñöïng vaø phaùt taâm thanh tònh ñoái vôùi Ta neân maïng chung vaø ñöôïc sanh leân coõi trôøi Töù thieân vöông. Ñeâm qua vò thieân töû naøy ñaõ ñeán nghe phaùp, ñöôïc chöùng quaû roài trôû veà cung trôøi". Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "ngöôøi chaên boø teân Hoan hæ vaø

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 11 116

500 ngöôøi ñi theo tröôùc ñaây ñaõ töøng taïo nghieäp gì maø phaûi laøm ngöôøi chaên boø, laïi ñöôïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa Phaät, ñoaïn tröø phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn? Thieân töû EÁch ñaõ taïo nghieäp gì maø phaûi mang thaân eách, laïi ñöôïc kieán ñeá?, Phaät baûo caùc Bí-soâ: "do hoï töï taïo nghieäp neân nay töï thoï laáy quaû baùo, nhö keä noùi: Duø traûi qua traêm kieáp, Nghieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi hoïp, Töï thoï laáy quaû baùo". Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù trong Hieàn kieáp khi con ngöôøi soáng thoï hai vaïn tuoåi coù ñöùc Phaät ra ñôøi hieäu laø Ca-nhieáp-ba Nhö lai ÖÙng chaùnh ñaúng giaùc, coù ñuû 10

hieäu ôû trong röøng Thi loäc choã Tieân nhôn ñoïa xöù thaønh Baø-la-neâ- tö. Luùc ñoù ngöôøi chaên boø teân Hoan hæ xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa Phaät aáy, laø ñaïi phaùp sö thoâng suoát ba taïng, bieát roõ pheùp taéc vaø gioûi trì tuïng; coù 500 ñeä töû theo hoïc nghieäp ñöôïc vò phaùp sö naøy daïy baûo. Vò phaùp sö naøy kheùo hay hoøa giaûi vieäc tranh caûi trong chuùng, luùc ñoù coù hai Bí-soâ trong loøng ngaõ maïn khoâng chòu theo hoïc vò phaùp sö naøy, sau vì vieäc tranh caûi môùi tìm ñeán vò phaùp sö naøy yeâu caàu döùt giuøm vieäc tranh caûi. Phaùp sö suy nghó: "neáu ta döùt dieät vieäc tranh caûi naøy thì hai Bí-soâ naøy seõ khoâng trôû laïi ñaây nöõa, ta neân chuyeån giao cho Taêng, nhö vaäy cuõng khoâng traùi phaùp", nghó roài lieàn noùi: "ta khoâng bieát roõ nhaân duyeân tranh chaáp cuûa cuï thoï, haõy ñeán nhôø taêng giaûi quyeát". hai Bí-soâ naøy ñeán nhôø taêng quyeát ñoaùn, vò phaùp sö naøy cuõng coù vieäc taêng phaûi vaøo thoân, laøm xong vieäc taêng trôû veà lieàn hoûi caùc ñeä töû veà vieäc cuûa hai Bí-soâ kia, caùc ñeä töû ñem vieäc Taêng ñaõ quyeát ñoaùn keå laïi, vò phaùp sö naøy nghe roài töùc giaän noùi raèng: "Taêng quyeát ñoaùn nhö vaäy khoâng khaùc gì ñaùm chaên boø, hoï khoâng khaùc gì laø ngöôøi chaên boø tröôùc khi xuaát gia", 500 ngöôøi ñeä töû noùi huøa theo: "ñuùng nhö lôøi thaày noùi Taêng quyeát ñoaùn gioáng nhö phaùp cuûa ngöôøi chaên boø". Naøy caùc Bí-soâ, vò phaùp sö thuôû xöa nay chính laø ngöôøi chaên boø teân hoan hæ, 500 ñeä töû noùi huøa theo ngaøy xöa nay chính laø 500 ngöôøi chaên boø cuøng ñi theo. Do ngaøy xöa hoï noùi lôøi thoâ aùc ñoái vôùi caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa Phaät Ca-nhieáp-ba neân trong 500 ñôøi thöôøng laøm ngöôøi chaên boø. Do ôû trong giaùo phaùp cuûa Phaät kia ñaõ huaân tu Uaån giôùi nhaäp duyeân khôûi, xöù phi xöù neân ngaøy nay ñöôïc xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa ta, ñoaïn tröø phieàn naõo chöùng quaû A-la-haùn. Thieân töû EÁch cuõng xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa Phaät Ca-nhieáp-

ba nhöng thöôøng tu ñònh, luùc ñoù du haønh trong nhaân gian ñeán moät ngoâi chuøa trong moät laøng noï nghæ qua ñeâm. Ñaàu ñeâm thaày ngoài nhieáp taâm nhaäp ñònh thì nghe tieáng ñoïc tuïng cuûa caùc Bí-soâ trong chuøa laøm cho thaày khoâng theå nhieáp taâm ñöôïc, lieàn suy nghó laø ñôïi ñeán nöûa ñeâm seõ nhaäp ñònh. Ñeán nöûa ñeâm thaày saép nhaäp ñònh laïi nghe tieáng ñoïc tuïng cuûa caùc Bí-soâ trong chuøa, lieàn suy nghó laø ñôïi ñeán cuoái ñeâm. Ñeán cuoái ñeâm thaày saép nhaäp ñònh laïi nghe tieáng ñoïc tuïng nöõa, do chöa ly duïc trong loøng töùc giaän neân lôùn tieáng noùi raèng: "caùc Bí-soâ naøy töø chieàu toái ñeán saùng ñeàu phaùt ra tieáng eách keâu". Naøy caùc Bí-soâ, Bí-soâ tu ñònh ngaøy xöa chính laø thieân töû EÁch ngaøy nay. Do noùi lôøi thoâ aùc ñoái vôùi caùc ñeä töû Thanh vaên cuûa Phaät Ca-nhieáp- ba neân trong 500 ñôøi phaûi mang thaân eách. Do phaùt taâm thanh tònh ñoái

Quaù khöù trong Hieàn kieáp khi con ngöôøi soáng thoï hai vaïn tuoåi coù ñöùc Phaät ra ñôøi hieäu laø Ca-nhieáp-ba ôû trong röøng Thi loäc choã Tieân nhôn ñoïa xöù thaønh Baø-la-neâ-tö. Nhöõng con ngoãng caù ruøa naøy ñeàu ñaõ xuaát gia trong giaùo phaùp cuûa vò Phaät aáy, nhöng laïi huûy phaïm caùc hoïc xöù nheï neân bò ñoïa trong loaøi baøng sanh. Do phaùt taâm thanh tònh ñoái vôùi ta neân ñöôïc sanh leân coõi trôøi, do ñaõ tu phaïm haïnh trong giaùo phaùp cuûa Phaät Ca-nhieáp-ba neân nay ñöôïc Kieán ñeá. Cho neân ta thöôøng tuyeân thuyeát... gioáng nhö ñoaïn vaên treân." Sau khi Phaät qua soâng Caêng giaø roài, boãng coù 500 quyû ñoùi hieän ñeán tröôùc maët, thaân töôùng ñen xaáu gioáng nhö caây coät nhaø chaùy, ñaàu toùc roái tung, buïng lôùn nhö nuùi Thaùi, coå nhoû nhö caây kim, toaøn thaân chaùy röïc gioáng nhö ñoáng löûa. Chuùng chaép tay baïch Phaät: "Theá toân, do ñôøi tröôùc chuùng con ñaõ taïo nghieäp aùc neân ñôøi naøy khoâng nghe ñöôïc teân nöôùc, cuùi xin Phaät töø bi boá thí nöôùc cho chuùng con", Phaät lieàn baûo Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñi muùc nöôùc soâng ñöa cho caùc quyû ñoùi uoáng. Khi Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñöa nöôùc cho chuùng uoáng, do coå hoïng cuûa chuùng quaù nhoû neân khoâng theå uoáng ñöôïc, Phaät lieàn duøng thaàn löïc môû roäng coå hoïng cuûa chuùng ñeå chuùng uoáng ñöôïc nöôùc, do uoáng quaù nhieàu neân buïng chuùng bò caêng raùch phaûi maïng chung. Do phaùt sanh taâm tònh tín ñoái vôùi Phaät neân chuùng ñöôïc sanh leân coõi trôøi... gioáng nhö tröôøng hôïp eách, ngoãng caù ruøa ôû treân cho ñeán caâu ñöôïc kieán ñeá, ñaûnh leã Phaät roài trôû veà thieân cung. Luùc ñoù caùc Bí-soâ ñeàu coù nghi thænh hoûi Phaät: "nhöõng ngaï quyû naøy ñaõ töøng taïo nghieäp gì maø sanh laøm ngaï quyû, laïi taïo nghieäp gì maø laïi ñöôïc kieán ñeá ?", Phaät baûo caùc Bí-soâ: "do chuùng töï taïo nghieäp neân ngaøy nay töï thoï laáy quaû baùo, nhö keä noùi: "Duø traûi qua traêm kieáp, Nghieäp ñaõ taïo khoâng maát, Khi nhaân duyeân hoäi hoïp, Töï thoï laáy quaû baùo". Caùc thaày laéng nghe: Quaù khöù trong Hieàn kieáp khi con ngöôøi soáng thoï hai vaïn tuoåi coù ñöùc Phaät ra ñôøi hieäu laø Ca-nhieáp-ba coù ñuû 10 hieäu, ôû trong röøng Thi loäc choã Tieân nhôn ñoïa xöù thaønh Baø-la-neâ-tö. Luùc ñoù Phaät vaø chuùng thanh vaên theo thöù lôùp khaát thöïc vaø khuyeân moïi ngöôøi cuùng döôøng tam baûo, do giaùo hoùa roäng lôùn neân Bí-soâ khaát thöïc ngaøy caøng ñoâng. Luùc ñoù coù 500 OÂ-ba-saùch-ca vì coâng vieäc neân taäp trung laïi moät choã, thaáy coù nhieàu Bí-soâ ñeán choã hoï khaát thöïc neân hoï noåi giaän noùi ra lôøi thoâ aùc: "caùc Bí-soâ naøy theo xin aên gioáng nhö quyû ñoùi".

SOÁ 1448 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA DÖÔÏC SÖÏ, Quyeån 11 119

Naøy caùc Bí-soâ, 500 OÂ-ba-saùch-ca ngaøy xöa chính laø 500 quyû ñoùi ngaøy nay. Do ngaøy xöa goïi caùc Thanh vaên cuûa Phaät Ca-nhieáp-ba laø quyû ñoùi neân trong 500 ñôøi thöôøng mang thaân quyû ñoùi. Do phaùt taâm thanh tònh ñoái vôùi ta neân thaân quyû ñoùi naøy maïng chung ñöôïc sanh leân coõi trôøi. Do coù tu phaïm haïnh laøm OÂ-ba-saùch-ca trong giaùo phaùp cuûa Phaät Ca-nhieáp- ba neân nay ñöôïc Kieán ñeá. Cho neân ta thöôøng tuyeân thuyeát... gioáng nhö ñoaïn vaên treân". Luùc ñoù Phaät nhìn ngoù hai beân bôø soâng Caêng giaø vaø hoûi caùc Bí-soâ coù muoán

nghe duyeân khôûi cuûa soâng Caêng giaø hay khoâng, ñaùp laø thích nghe, Phaät baûo caùc Bí-soâ: “Thuôû xöa coù moät vò vua teân laø Thaät truùc, duøng chaùnh phaùp cai trò neân ñaát nöôùc phoàn thònh an vui, trong nöôùc khoâng coù troäm cöôùp bònh dòch, daân chuùng aám no, möa gioù thuaän thôøi, nguõ coác ñöôïc muøa. Ñeán muøa xuaân vua cuøng caùc theå nöõ daïo trong vöôøn hoa, thaáy coù moät ngöôøi toùc baïc da nhaên, oám yeáu, suy nhöôïc ñang choáng gaäy ñi qua; vua lieàn hoûi laø ngöôøi gì, ñaùp: “ñoù laø ngöôøi giaø, taát caû moïi ngöôøi heã tuoåi treû qua ñi thì tuoåi giaø hieän ñeán”, vua nghe roài trong loøng lo buoàn. Keá laïi thaáy moät ngöôøi thaân theå gheû lôû, da nöùt neû, maùu muû ræ ra … hôi thôû khoø kheø, choáng gaäy ñi qua ; vua lieàn hoûi laø ngöôøi gì, ñaùp: “ñoù laø ngöôøi bònh, taát caû moïi ngöôøi neáu ñôøi tröôùc coù taïo nghieäp aùc thì ñôøi naøy phaûi chòu nghieäp baùo nhö theá”, vua nghe roài lieàn suy nghó: “neáu nhö vaäy thì ta khoâng neân laøm vieäc aùc nöõa”. Keá laïi thaáy moät coã xe tang… ñi sau xe coù nhieàu ngöôøi keâu khoùc, vua lieàn hoûi laø ngöôøi gì, ñaùp: “ñoù laø ngöôøi cheát, taát caû moïi ngöôøi cuoái cuøng roài cuõng seõ cheát gioáng nhö vaäy”. Thaáy nhöõng caûnh töôïng giaø bònh cheát nhö vaäy roài, trong loøng nhaø vua öu naõo lieàn cho xe quay trôû veà cung, aån mình trong thaâm cung. Trong nöôùc vua coù moät Baø-la-moân teân laø öùng thôøi thuoäc doøng quyù toäc, giaøu coù vaø thoâng suoát boán boä Minh luaän. Nghe tin nhaø vua sau khi thaáy caûnh giaø bònh cheát… aån trong thaâm cung, lieàn cuøng caùc Baø-la-moân khaùc côõi xe ngöïA-traéng, tay caàm gaäy vaøng, bình vaøng ñeán choã nhaø vua thaêm hoûi, sau khi hoûi roõ nguyeân do lieàn taâu vôùi vua raèng: “Ñaïi vöông, theá gian ai naáy ñeàu töï thoï laáy nghieäp quaû, coù höõu tình taïo nghieäp laønh, coù höõu tình taïo nghieäp aùc, cuõng coù höõu tình taïo nghieäp vöøa thieän vöøa aùc. Ñaïi vöông chôù coù lo buoàn, Ñaïi vöông laø Chuyeån luaân Thaùnh vöông thöôøng taïo ng- hieäp laønh, sau khi cheát seõ ñöôïc sanh thieân. Ñaïi vöông neân bieát, Chuyeån luaân Thaùnh vöông hôn haún moïi ngöôøi, hieän ñôøi thoï höôûng an laïc, ñöôïc sanh leân trôøi coøn an laïc hôn. Nay Ñaïi vöông neân laäp hoäi boá thí”. Vua nghe roài lieàn ra lònh quaàn thaàn thoâng baùo cho daân chuùng trong nöôùc bieát vua seõ laäp hoäi thí voâ giaø, ai caàn gì thì ñeán thoï vaät thí. Quaàn thaàn tuaân

lònh vua laäp nhaø thí thöïc, ngöôøi caàn thöùc aên thì thí thöùc aên, ngöôøi caàn aùo maëc thì thí aùo maëc. Nöôùc vo gaïo chaûy töø nhaø thí thöïc ra tuï laïi thaønh ao lôùn goïi laø ao Voâ nhieät, suoát 12 naêm nöôùc ao chaûy lan ra thaønh soâng goïi laø soâng nöôùc gaïo.” Khi ñi ñeán thaønh Ñoàng tröôûng, Phaät baûo A-nan-ñaø: “coù vua teân laø Tröôûng tònh sanh tröôûng taïi thaønh naøy, neân thaønh naøy ñöôïc goïi laø Töôïng thanh”. Khi ñi ñeán thaønh AÙt giaø nhó ca, Phaät döøng chaân ôû ngoaøi thaønh roài móm cöôøi, noùi cho A-nan-ñaø nghe boán daáu tích hoùa duyeân cuûa Phaät. Khi ñi ñeán thaønh Thí baûo, Phaät noùi vôùi A-nan-ñaø: “ngaøy xöa ôû taïi nôi naøy, Boà-taùt ñaõ thí nhieàu chaâu baùu neân thaønh naøy ñöôïc goïi laø thí baûo”. Khi ñi ñeán caây Ba la löïc, Phaät móm cöôøi vaø noùi veà boán daáu tích hoùa duyeân cuûa Phaät. Khi ñi ñeán thaønh Kim thaêng, Phaät noùi: “ngaøy xöa ôû trong thaønh naøy Boà-taùt ñaõ laäp ñaøn boâ thí, duøng thaêng löôïng vaøng ñeå thí cho ngöôøi

ñeán xin neân thaønh naøy ñöôïc goïi laø Kim thaêng". Khi ñi ñeán thaønh Töï lai, Phaät noùi: "trong thaønh naøy coù vua teân laø tröôûng tònh duøng chaùnh phaùp cai trò, daân chuùng ñöôïc an vui. Veà sau treân ñaûnh nhaø vua boãng moïc moät cuïc böôùu meàm nhö boâng, khoâng gaây khoù chòu; khi böôùu chín muøi lieàn töï vôõ ra, trong ñoù coù moät ñöùa beù dung maïo ñoan nghieâm ñaùng yeâu... neân moïi ngöôøi goïi teân laø Ñaûnh sanh. Khi ñöùa beù ñöôïc ñöa vaøo cung, trong cung coù saùu vaïn theå nöõ vöøa nhìn thaáy ñöùa beù, vuù lieàn tuoân söõa vaø ñeàu noùi caâu: "haõy ñeå toâi nuoâi", neân Ñaûnh sanh coøn ñöôïc goïi teân laø Laïc döôõng. Khi Ñaûnh sanh khoân lôùn, vua Tröôûng tònh maéc bònh, tuy ñöôïc chöõa trò ñuû thuoác thang nhöng bònh caøng ngaøy caøng naëng theâm, vua lieàn baûo quaàn thaàn ñöa Ñaûnh sanh ñeán ñeå laäp leân laøm vua. Ñaûnh sanh chöa kòp ñeán thì söù giaû laïi ñeán baùo laø nhaø vua ñaõ baêng haø, Ñaûnh sanh lieàn suy nghó: "vua cha ñaõ baêng, ta caàn gì phaûi ñi", do nghó vaäy neân quay veà, quaàn thaàn sai söù ñeán ñoùn, Ñaûnh sanh noùi: "neáu ta coù maïng laøm vua thì seõ laøm vua taïi ñaây", quaàn thaàn noùi: "neáu laäp leân laøm vua phaûi coù nghi leã vaø laøm leã trong hoaøng cung nôi toøa sö töû vôùi loïng vaø vöông mieän... xin Thaùi töû haõy ñeán trong hoaøng cung", Ñaûnh sanh noùi: "neáu ta laø phaùp vöông thì nhöõng thöù ñoù khoâng caàu cuõng töï ñeán". Luùc ñoù coù döôïc xoa teân laø Taùc nhaät thöôøng theo moät beân thöøa söï cho Ñaûnh sanh, nghe Thaùi töû noùi vaäy neân ngay trong ñeâm ñoù dôøi toøa sö töû, loïng, vöông mieän, vaø cung ñieän töø Ñoâ thaønh ñeán choã Thaùi töû, do duyeân naøy thaønh coù teân laø Töï lai.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.